

te: re: Paulo III. et Julio III. quam sub beatissimo Pio Quarto
fideibus Maximis in hoc sacro Concilio statuta sunt declarat,
creta fuisse, ut in his salva semper auctoritas sedis Apostolica
et esse intelligatur. *finis Reformationis*

(23) Decretum de Regularibus publicatum in prima die sessionis
Nonae s. Conc. Trident. sub S. D. N. Pio Papa III. die tertio
Decembris M. D. LXIII.

Eadem sacrosancta Synodus Reformationem prosequens ea qua
quantum statuenda esse censuit.

De Regularibus Canon I.

Quoniam non ignorat sacrosancta synodus quantum ex monasterij
institutiis, et recte administratis in Ecclesia Dei splendoris atque
tatis oriatur necessarium esse censuit, quo facilius ac maturius
collapsa est uetus et Regularis disciplina instauretur, et consti-
tuta ubi conseruata est perseueret praecipere prout praesenti decreto
cepit, ut omnes regulares, tam uirorum quam mulierum ad regulam
professi sunt, praescriptam uitam imitentur et componant. Atque
quae ad suae professionis perfectionem, ut obedientia paupertatis, et
caetera si qua alia sunt abieciunt regulae, et ordinis peculiaria uota, et
cepta ad eorum respectum essentiam; necnon ad communem uitam
et ueritatem conseruanda pertinentia; fideliter obseruent, omni
et diligentia a superioribus adhibeatur, tam in Capitulis generalibus
et Provincialibus quam in eorum uisitationibus, quae suis tem-
poribus facere non permittant, ut ab illis non recedatur. Cum comportum sit
eis non posse ea, quae ad substantiam Regularis uitae pertinent, et
si enim illa quae bases sunt, et fundamentum totius Regularis disciplinae
exalte non fuerint conseruata, totum corruat aedificium necesse est.

Nemini igitur Regularium tam uirorum, quam mulierum liceat bona immobilia, uel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine conuentus possidere uel tenere, sed statim ea superiori tradantur, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usum fructum uel usum, administrationem aut Commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum seu Conuentuum ad solos officiales eorumdem ad nullum superiorum amouibiles pertineat. Mobilium uero usum etiam superiores permittant, ut eorum suppellex status paupertatis, quam profecti sunt, conueniat, nihilque superfluum in ea sit, nihil etiam, quod sit necessarium eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut conuictus fuerit, is biennio alium, et passua uoce grauatus sit, atque etiam iuxta sua regula et ordinis constitutiones humiliatur.

. III.

Concedit s. synodus omnibus Monasterijs, et domibus tam uirorum, quam mulierum, et mendicantium (exceptis domibus fratrum sancti Francisci Capuccinorum, et eorum qui minorum de obsequantia uocantur) etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum: aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immemorabilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex praedictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permittum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. In praedictis autem Monasterijs et domibus tam uirorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, uel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum consequetur, qui uel ex redditibus proprijs Monasteriorum, uel ex consuetis elemosynis commode possit sustentari. Nec de cetero similia loca erigantur, sine Episcopi, in cuius Diocesi erigenda sunt, licentia prius obhenta.

. IIII.

Prohibet s. synodus, ne quis Regularis sine sui superioris licentia, praedicationis, uel solutionis, aut cuiuscumque operis praetextu, subiciat se

obsequio alicuius Prælati, Principis vel universitatis, vel com-
 tatis, aut alterius cuiuscumq; persona, seu loci: neq; ei aliquid pre-
 legum aut facultas ab alijs super ijs obtenta suffragetur. Quod tra-
 tra fecerit, tanquam inobediens arbitrio superioris humiatur. Nec
 Regularibus a suis convenibus recedere etiam prætextu ad superiores
 suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui contra
 prædicto mandato in scriptis mandato obtento reportus fuerit ab
 varijs locorum, tanquam desertor sui instituti puniatur: illi autem
 qui studiorum causa ad universitates mittuntur in convenibus
 habitent: alioquin ab ordinarijs contra eos procedatur

V.

Bonifacii octavi constitutionem qua incipit: herculoso renovans s: syno-
 universis episcopis sub oblatione Divini iudicij, et interminatione
 maledictionis. æterna præcipit ut in omnibus nonasterijs sibi sub
 ordinaria in alijs sedes apostolica auctoritate transuram sanctimo-
 nialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui: et ubi inviolata est, con-
 uari maxime procurent. Inobedientes atq; contradicentes per censuras
 Eccl^{ca} aliasq; penas, quacumque appellatione postposita, compescentes, in-
 cano etiam ad Soc (si opus fuerit, auxilio brachij secularis, quod
 suum ut præbeatur omnes Christianos Principes hortatur s: synodus
 sub excommunicationis pena ipso facto incurrenda omnibus magistris
 secularibus iniungit. Nemini autem sanctimonialium liceat post
 sorem exire a Mon^{rio} etiam ad breve tempus, quocumq; prætextu
 etiam infirmitatis vel alterius cuiuscumq; necessitatis, etiam ut
 talis iuramentum alicui Principi, vel Domino præstetur quod præ-
 per procuratorem specialem coram eo aut ipsamet infra nonasteria
 nisi ex legitima causa ab episcopis approbanda. indulgjs quibus
 et privilegijs non obstantibus. Ingredi autem infra septa nonasteria
 nemini liceat, cuiuscumq; generis aut conditionis, sexus, vel etatis
 fuerit sine episcopi vel superioris licentia in scriptis obtenta

excommunicationis poena obro facto incurrenda. Dare autem tantum episcopus, uel superior licentiam debet in casibus necessarijs, neq; alijs ullo modo possit, etiam vigore cuiuscunq; facultatis, uel indulg. Saltem concessi, uel in posterum concedendi. Et quia monasteria santhimonia- lum extra moenia urbis, uel oppidi constituta malorum hominum praeda, et alijs facinoribus sine ulla saepe custodia sunt exposita, Curent Epi et alij superiores, si ita uidebitur expedire, ut santhimoniales ex eis ad noua uel antiqua monasteria intra urbes, uel oppida frequenter re- uocentur. in uocari etiam auxilio, si opus fuerit, bractij secularis. Im- pedientes uero, uel non obediens per consuras Ecc^{as} harere compellant.

VI.

In electione quoruncunq; superiorum Abbatum temporalium, et aliorum officialium ac Gn^{al}ium, et Abbatissarum, atq; aliarum Praepositarum, quo omnia recte et sine ulla fraude fiant, imprimis s: synodus districti praecipit, omnes supradictos eligi debere per uota secreta: ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur: Nec in posterum liceat Pro- uinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscunq; titulares ad effectum electionis faciendae constituere, aut uoces et suffragia absentium supplere. Si uero contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit. Et is qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creare permiserit, deinceps ad omnia officia in religione ob- tinenda inhabilis existat. facultatesq; super his concessa, eo ipso, abrogata esse censeantur. Et si in posterum alia concedantur, tanquam inuicabilia habeantur.

VII.

Abbatissa et Priorissa et quocunq; alio nomine Praefecta, uel Praeposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, et quae octo annis post expressam professionem laudabiliter uixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio, ex alio eiusdem ordinis eligi potest. Si hoc etiam incommodum superiori, qui electioni praesert, uideatur,

ex iis que in eodem Mon^o annuum treicesimum excesserint, et quing-
saltem annis post professionem recte vixerit. Episcopo uel alio superiore
consentire eligatur. Duobus uero Monasterijs nulla proficiatur, et si
duo uel plura quocumq; modo obtinet, cogatur uno excepto intra sex
ses cetera resignare. Post id uero tempus, nisi resignauerit omnia ip-
sue iure uacent. Is uero qui electi fuerit Episcopus sine alius superiore
sua Monasterij non ingredatur, sed ante cancellorum fenestrellam ue-
singularem audiat uel excipiat. In reliquis seruentur singulorum or-
dinum, uel monasteriorum constitutiones

VIII.

Monasteria omnia que generalibus Capitalis, aut Episcopis non sub-
nec nos habent Ordinarios regulares uisitatores, sed sub immediata
Apostolica protectione ac directione regi consueuerunt, teneantur
annum a fine presentis Concilij, et deinde quolibet triennio sese in
gregationes redigere iuxta formam constitutionis Innocentij iij.
Conc. gnali qua incipit: in singulis, ubiq; certas regulares personas
putare que de modo et ordine de predictis congregationibus erigendis
statutis in eis exequendis deberent, ac statuunt. Quod si in ys ne-
gentes fuerint, liceat Metropolitanis in cuius Diocesi predicta sunt
sita sunt, tanquam sedes Ap^lica delegato eos pro predictis causis con-
cas. Quod si infra limites unius Provincia non sit sufficiens talium
Monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possunt duo
uel trium provinciarum Monasteria unam facere congregationem
Ipsis autem congregationibus constitutis illarum generalia Capitula
et ab illis electi presides, uel uisitatores eandem habeant auctoritate
in sue Congregationis Monasteria, ac Regulares in eis commorantes,
alij presides ac uisitatores in ceteris habent ordinibus. Teneantur
sue Congregationis Monasteria frequenter uisitare, et illorum re-
mahoni incumbere, et ea obseruare que in sacris canonibus et in
loc

Hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam Metropolitano iustante
 predicta exequi non curauerint. Episcopo in cuius Diocesi loca pra,
 dicta sita sint, tanquam sedis Apostolicae Delegato substantur

IX.

Monasteria omnia sanctimonialium sanctae sedi immediate subiecta
 etiam sub nomine Capitulorum sancti Petri, uel sancti Joannis, uel
 alias quomodocumq; nuncupentur ab Episcopis tanquam dictae sedis De-
 legati gubernentur. Non obstantibus quibuscunque. Quae uero a
 deputatis in Capitulis generalibus, uel ab alijs regularibus reguntur
 sub eorum cura et custodia relinquuntur

X.

Attendant diligenter Episcopi, et caeteri superiores Mon:^{rior} sanctimonialia,
 suum ut in constitutionibus earum admonentur sanctimoniales, ut salu-
 tem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, et sacro,
 sanctam Cuesarilham suscipiant, ut eo se salutari presidio muniant
 ad omnes oppugnationes demonis foriter superandas. Praeter ordi-
 narium autem confessorem alius extraordinarius ab Episcopo, et
 alijs superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confes-
 siones audire debeat. Quod uero sanctissimum Christi corpus circa ebo-
 rum uel septa Mon:^{rior} et non in publica Ecclesia conseruetur. Prohi-
 betur: synodus non obstante quocumq; indulto aut privilegio.

XI.

In monasterijs seu domibus uirorum, seu mulierum, quibus imminet
 animarum cura personarum saecularium, praeter eas quae sunt de
 illorum monasteriorum seu locorum familia persona tam regulares
 quam saeculares Smo curam exercentes subiacent immediate in ijs
 quae ad dictam curam, et sacramentorum administrationem per-
 tinent, iuris dictioni, uisitationi et correctioni Episcopi in cuius
 Diocesi sunt sita, nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles depa-
 u

tentur, nisi de eiusdem consensu, ac praeiudice examine, per eum, aut
eius Vicarium faciendo. excepto monasterio Cumiacen, cum limitibus
suis, et exceptis etiam ijs Mon^{ast}rijs seu locis, in quibus Abbates, Generales
aut Capituli ordinum sedem ordinariam principalem habent: atque
alijs monasterijs seu domibus, in quibus Abbates, aut alij regularium
personae iurisdictionem Episcopalem et temporalem in Parochos, et
ruralianos exercent. saluo tamen eorum Episcoporum iure qui iurisdictionem
iorem in praedicta loca, uel personas iurisdictionem exercent

XII

Censurae et interdicta non solum a sede Apostolica emanata, sed etiam
Ordinarijs promulgata mandantur Episcopo a Regularibus in eorum
Eclesijs publicentur, atque seruentur. Dies etiam festi, quos in Diocesi
seruandos idem Epus praecerit ab exemptis omnibus etiam Regularibus
sequentur

XIII

Controversias omnes de praecedentia quae saepe maximo cum scandalo
oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam saeculares quam Regularium
tum in processibus publicis; tum in ijs, quae fiunt in tumultibus
defunctorum corporibus, et in deferenda umbella, et alijs similibus
amota omni appellatione, et non obstantibus quibuscumque componat. Ex
autem omnes tam Clerici saeculares, quam regulares quicumque etiam
monachi ad publicas processiones uscati accedere compellantur. ijs tamen
exceptis qui in striciori clausura perpetuo uiuunt.

XIII

Regularis non subditus Episcopo, qui in claustro monasterij deliquit
et extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit. Episcopo iustitiam
a suo superiore intra tempus ab Episcopo praefigendum, seuerè puniri
ac de punitione Episcopum certorem faciat: sin minus a suo superiore
officio priuetur, et delinquens ab Episcopo puniri possit

XV

In quacumq; religione, tam uirorum quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum, nec qui minori tempore quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit nulla, nullam inducat obligationem ad alicuius regule uel religionis, uel ordinis obseruationem, aut ad alias quoscumq; effectus

XVI

Nulla quoq; renuntiatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento uel in fauorem cuiuscumq; causa sua ualeat, nisi cum licentia Episcopi sive eius Vicarij fiat infra duos menses proximos ante professionem, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione. Aliter uero facta etiam si cum cuius fauoris expressa renuntiatione etiam iurata sit irrita et nullius effectus. Finito tempore quo Sabites inueniunt, ad profiterendum admittant, aut e Monasterio eos eijciant per Sac. tamen s. synodus non interdicit aliquid inuolare aut prohibere quin religio Clericorum societatis Jesu iuxta hunc eorum institutum a s. sede Apostolica approbatum duo et eius ecclesie in seruire possint. Sed neq; ante professionem excepto uultu et uerbu Nouitij uel Nouicia puella illius temporis quo in probatione est, quocumq; preteritu a parentibus, uel propinquis, aut curatoribus eius Monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat quod totam uel maiorem partem substantie sue Monasterium possideat. nec facile si discesserit, id recuperare possit. Quia potius precipit s. synodus sub anathematis pena damnibus et recipientibus ne hoc ullo modo fiat, et ut ab eundem ante professionem omnia restituantur, que sua erant. Quod ut recte fiat Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas (si opus fuerit) compellat

XVII

Libertati professionis uirginum Deo dicandarum prohibens s. synodus, statuit atq; decernit, ut si puella, que habitum regularem suscipere

uoluerit, maior duodecim annis sit: non ante eum suscipiat, nec
postea ipsa uel alia professionem emittat, quam explorauerit Episcopus
uel (eo absente, uel impedito) eius Vicarius, aut aliquis eorum
liber ab eis deputatus uirginis uoluntatem diligenter, an coacta
an seducta sit, an sciat quid agat, et si uoluntas eius pia ac libera
cognita fuerit, habueritq; conditiones requisitas, iuxta Monasterij illius
et ordinis regulam: necnon monasterium fuerit idoneum, libere
profiteri liceat. Cuius professionis tempus ne Episcopus ignoret, uenerabili
praefecto monasterio eum ante mensem certiorum facere quod si
praefecta certiorum Episcopum non fecerit, quamdiu Episcopo uidebitur
officio suspensa sit.

XVIII

Anathemati quoq; s: synodus subijcit omnes et singulas personas
iuscung qualitatis, uel conditionis fuerint tam Clericos quam
saeculares quos uel regulares, atq; etiam qualibet dignitate fulgentes
si quomodo uel coegerint aliquam uirginem, uel uiduam, aut aliam
quamcung mulierem inuitam, praeterquam in casibus in uoce ex-
pressis ad ingredendum monasterium, uel ad suscipiendum habitum
cuiuscung religionis, uel ad emittendum professionem quicq; con-
auxilium, uel fauorem dederint: quicq; scientes eam non sponte
ingredi monasterium, aut habitum suscipere aut professionem emitti
quoquo modo eidem assenti, uel praesentiam uel consensum uel au-
torem interposuerint. Simili quoq; anathemati subijcit eos, qui
sanctam uirginum, uel aliarum mulierum uoluntatem uel
sciendi, uel uoti emittendi quoquo modo sine iusta causa impediti
Cuius omnia et singula quae ante professionem uel in ipsa profes-
sione fieri oportet seruentur non solum in monasterijs subiectis Episcopi
sed et in alijs quibuscung. Ab his tamen excipiuntur malitiosae
quae Penitentes, aut Conuersae appellantur in quibus eor. constitutio
seruentur.

Quicumq; Regularis pretendat se per vim et metum ingressum esse re-
ligionem, aut etiam dicat vim et metum debitam professum fuisse, aut
quod simile, velitq; Habitum dimittere quacumq; de causa, aut etiam cum
Habitu discedere sine licentia superiorum non audeatur, nisi intra quinquen-
nium tantum a die professionis, et sine non aliter, nisi causas
quas pretenderit, deduxerit eorum superiore suo et ordinario. Quod
si ante Habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quam-
cumq; causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, et
tandem apostata puniatur. Interim vero nullo privilegio suae reli-
gionis inuictur. Nemo etiam Regularis cuiuscumq; facultatis vigore
transfertur ad laxiorem religionem. Nec detur licentia cuiquam oc-
culte ferendi Habitum suae religionis.

* XXI.

* 71. Cum pleriq; Mon^{ia} etiam Abbate Prioratus et Praepositura ex mala
eorum, quibus commissa fuerunt administratione, non leuia passa
fuerint, tam in spiritualibus, quam temporalibus detrimenta:
cupit S. synodus ea ad congruam monasticae vitae disciplinam om-
nino reuocare. Verum adeo dura, difficilisq; est praesentium tem-
porum conditio, ut nec statim omnibus, nec commune ubiq; quod
optaret, remedium possit adhiberi: ut tamen nihil praesermittat
unde productis salubriter aliquando provideri possit. Primum qui-
dem confidit sanctiss^{mi} Romanum Pontificem pro sua pietate, et
prudencia curaturum, quantum haec tempora ferre posse uiderit,
ut his quae nunc commendata referuntur, et quae suos conuentus
habent Regulares persona eiusdem ordinis expresse professa, et
quae gregi praevire et praevire possunt, praeficiantur. Quae uero in
poterum uacabunt non nisi Regularibus spectatae uirtutis et
sanctitatis conferantur. Quoad ea uero Monasteria quae capita
sunt, ac Primares ordinum, siue Abbate Prioratus filiae il-
lorum capitulum nuncupantur, teneantur illi qui in praesenti

ea in Commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successione
provisum, infra sex menses religionem, illorum ordinum pro
prium solemniter profiteri, aut ijs cedere; alias commende praedictae ipso iure vacare censeantur. Ne autem in praedictis omnibus
et singulis fraus aliqua adhiberi possit. mandat s: synodus ut
provisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nominatim
exprimat: aliterq; facta provisio subreptitia esse censeatur,
sag, subsequenti possessione etiam triennali adiuuetur.

* XX

* 20

Abbatibus qui sunt ordinum capita, ac caeteri praedictorum ordinum
superiores Episcopi non subiecti, quibus est in alia inferiora non
Prioratusve legitima iurisdictio eadem illa sibi subdita non
Prioratus suo quisque loco, atq; ordine ex officio visitent, etiam si
mendata existant quae cum ordinum suorum capitibus subsint
clarat s: synodus in ijs quae alias de visitatione monasteriorum
mendatorum diffinita sunt non esse comprehensa. Teceanturq; quicunq;
praedictorum ordinum monasterijs praesunt, praedictos iurisdictio-
nes recipere et illorum ordinationes exequi. Ipsa quoq; monasteria
quae sunt ordinum capita, iuxta s: sedis Apostolicae, et cuiusq; ordinis
divinis constitutionis visitentur et quamdiu durabunt. Similiter
Commenda Praeeres claustrales, aut in Prioratibus claustrales, aut
in Prioratibus conventuum habentibus superiores qui correctiones et
spirituale regimen exercent a Capitulis generalibus, vel ipsorum
ordinum visitatoribus instituantur. In caeteris omnibus praedictorum
ordinum privilegia et facultates, quae ipsorum personas, loca, et
iura concernunt firma sunt et illata.

XXII.

Haec omnia et singula in superioribus decretis contenta, observant
s: synodus praecipit in omnibus cenobijs ac monasterijs. Collegijs

domibus quorumcumque monachorum, ac Regularium; necnon
 quarumcumque sanctimonialium, uirginum, ac uiduarum, etiam in
 illa sub gubernio milinarum, etiam Hierosolymitanae, uiuant; et
 quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, uel constitutionibus
 et sub custodia uel gubernatione, uel quavis subiectione, aut an-
 nexione, uel dependentia cuiuscumque ordinis mendicantium, uel
 non mendicantium, uel non mendicantium, uel aliorum Regula-
 rium monachorum, aut Canoniorum quorumcumque **Non obstantibus**
 eorum omnium et singulorum priuilegijs sub quibuscumque
 formulis uerborum conceptis, ac uere magnam appellans; etiam
 in fundatione obtentis. necnon constitutionibus et regulis etiam in-
 zatis, atq; etiam consuetudinibus, uel praescriptionibus etiam imme-
 morabilibus. Si qui uero Regulares tam uiri, quam mulieres,
 qui sub archiepi regula, uel statuta uiuant, excepta facultate Sa-
 bendi bona stabilia in comuni eos ab eorum uisitatione et obser-
 uantia s: synodus amouere non intendit. Et quia s: synodus de-
 siderat, ut omnia et singula supradicta quamprimum executioni
 demandentur. praecipit omnibus epis in monasterijs sibi subiectis, et
 in omnibus alijs, ipsius superioribus decretis specialiter commissis
 atq; omnibus Abbas, ac generalibus, et alijs superioribus ordinis
 supradictorum, ut statim praedicta exequantur et si quid executioni
 mandatum non sit episcoporum negligentiam Concilia Prouincialia
 suppleant, et coereant. Regularium uero Capitula generalia et Pro-
 uincialia, et in defectum Capitulorum generalium, Concilia Pro-
 uincialia per deputationem aliquorum eiusdem ordinis provideant
 Hortatur etiam s: synodus omnes Reges, Principes Res P: et magistratus
 et in uirtute sanctae obedientiae praecipit ut uelint praedictis epis, Ab-
 batus ac generalibus, et ceteris praefectis in superioribus contenta reforma-
 tionis executione suum auxilium et auctoritatem interponere quoties
 fuerint requisiti; ut sine ullo impedimento praemissa recte exequantur
 ad laudem Dei omnipotentis

81
Decretum de Purgatorio publicè eadem prima die sessionis
nonæ et ultimæ Tridenti sub. S. D. N. Pio III. die tertia
Decembris M. D. LXVII.

Cum Spiritu sancto edocta Catholica Ecclesia ex sacris literis, et antiqua
Patrum traditione in generalibus Concilijs, et nouissime in hac œcum
nica synodo docuerit Purgatorium esse, animasq; ibi detentas fru
suum suffragijs, potissimum uero acceptabili altaris sacrificio iuu
precipit s: synodus epis, ut sanam de Purgatorio doctrinam a ge
neralibus Concilijs traditam a Christi fidelibus credi, teneri, doceri
et ubiq; predicari diligenter curent. Apud eadem uero plebem de
ciliores questiones, quæ ad edificationem non faciunt, tractari non
permittant. Atq; demum illa, quæ indeterminate sunt, et subtile
questiones continent, ex quibus plerumq; nulla fit pretatis accessio,
popularibus concionibus secludantur. Incerta item, uel quæ spe
falsi laborant, euulgari non permittant. Ex uero quæ ad curios
quandam aut superstitionem spectant, uel turpe tuorum sapient
tāquam scandala et fidelium offendicula prohibeant.

Curent porro Episcopi, ut fidelium uiuorum suffragia, missæ, seu
sacrificia, orationes et elemosynæ, aliq; pretatis officia, quæ a
fidelibus pro alijs fidelibus fieri consueuerunt secundum Ecclesie
instituta pie religiose et deuote fiant. Itemq; pro illis, et reli
torum fundationibus, uel alia ratione debentur, non perfunctorie
sed diligenter et accurate a sacerdotibus, et Ecclesie ministris, et
alijs qui hoc præstare tenentur, persoluantur.

De imaginibus, reliquijs, et ueneratione sanctorum

Mandat s: synodus omnibus Episcopis, et cæteris docendi munus, curamq;
sustinentibus ut iuxta Catholica et Apostolica Ecclesie usum, a
mænis Christiana religiois temporibus receptum, sanctorumq; Beatorum

consensu, et sacrorum Conciliorum decreta.

Imprimis vero de Sanctorum intercessionem, inuocationem, reliquiarum honore, et legitimo imaginum usu fideles diligenter instruant docentes eos sanctos una cum Christo regnantes orationes suas pro hominibus Deo offerre: bonum, atq; utile esse suppliciter eos inuocare, et ob beneficia impetranda a Deo per filium eius Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster redemptor et saluator est, ad eorum orationes, operam, auxiliumq; confugere. Illos uero qui negant sanctos aeterna felicitate in caelo fruente inuocandos esse, aut qui asserunt uel illos pro hominibus non orare: uel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, inuocationem esse idololatricam, uel pugnam cum uerbo Dei, aduersariq; honori unius mediatoris Dei et hominum Iesu Christi: uel stultum esse in caelo regnantibus uoce uel mente supplicare impie sentire

Sanctorum quoq; Martyrum, et aliorum cum Christo uiuentium sancta corpora, quae uiua membra fuerunt Christi, et templum spiritus sancti ab ipso ad aeternam uitam suscitanda et glorificanda a fidelibus ueneranda esse, perque multa beneficia a Deo hominibus praestantur. Ita ut affirmantes sanctorum reliquias, uenerationem atq; honorem non debere, uel eas aliq; sacramenta a fidelibus inuiteliter honorari, atq; eorum opis impetranda causa sanctorum memorias frustra frequentari omnino damnandos esse, prout iam pridem eos damnauit Ecclesia

Imagines porro Christi, Dei parae uirginis et aliorum Sanctorum in templis praesertim habendas et retinendas, eisq; debitum honorem et uenerationem impertiendam, non quod credatur inesse aliqua in ijs diuinitas, uel uirtus prophetae quam sint colenda, uel quod fiducia in imaginibus sit figenda, uelut olim fiebat a gentibus

que in idolis spem suam collocabant. Sed quoniam Santos qui ex
exhibetur, refertur ad prototypa, quae illa representant ita ut
per imagines, quas osculamur, et coram quibus caput aperimus et
procumbimus Christum adoremus, et sanctos, quorum illi similitu-
dinem gerant, honoremus. Id quod Conciliorum, praesertim uero se-
cundae Nycenae synodi decretis contra imaginum oppugnatores est
sanctum.

Quid uero diligenter doceant Episcopi per Historias mysteriorum
Redemptionis uel alys similitudinibus expressas exaudiri, et con-
firmari populum in articulis fidei commemorandis, et assidue re-
cordis: tum uero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum
percipi, non solum quia admonetur populus beneficiorum, et mun-
era quae a Christo sibi collata sunt; sed etiam quia sanctorum miracula
et salutaria exempla oculis fidelium subiiciuntur, ut pro his Deo gra-
tias agant, ad sanctorum imitationem, uitam, moresque suos con-
ferant, excitentur ad adorandum eum ac diligendum Deum, et
pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit,
aut senserit, Anathema sit.

In has autem sanctas et salutares obseruationes si qui abusus irreueren-
tios proxiis aboleri: synodus uelementer cepit; ita ut nulli falsis
dogmatis imagines, et rudibus periculosi erroris occasionem
praebentes statuatur. Quod si aliquando Historias, et narrata
sacra scriptura, cum id indocta plebi expediet, exprimi et figuris
contigerit; doceatur populus non propterea Diuinitatem figuris
quasi corporeis oculis conspici, uel coloribus aut figuris exprimi
possit. Omnis porro superstitio in sanctorum inuocatione; reueren-
tione, et imaginum, sacro usu tollatur omnis huiusmodi quae
eliminetur. Omnis denique lasciuia uideatur, ita ut proci uenustas
imagines non fingantur, nec ornentur, et sanctorum celebratione

reliquiarum uisitacione homines ad comessationes, atq; ebrietates non abutantur, quasi festi dies in honorem sanctorum per luxum ac lasciuiam agantur.

Postremo tanta circa hæc diligentia et cura ab epis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè et tumultuarie accommodatum. nihil profanum, nihilq; inhonestum appareat, cum domum Dei deceat sanctitudo.

Hæc ut fidelius obseruentur statuit s: synodus nemini licere ullo in loco, uel ecclesia etiam quomodolibet exempta ullum inuolutam ponere uel ponendam carere imaginem, nisi ab episcopo approbata fuerit. Nulla etiam admittenda esse noua miracula, nec nouas reliquias recipiendas, nisi recognoscentia et approbante episcopo, qui simul, atq; de his aliquid compertum habuerit adhibetis in Concilium Theo-
logus, et alijs pijs uiris ea faciat, quæ ueritati et pietati consentanea iudicauerit, quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit exire, scandus, uel omnino aliqua de his rebus grauior quæstio incidat epus antequam controuerdiam dicimat Metropolitani et Compro-
uincialium episcoporum in Concilio Provinciali sententiam expectet. Ita tamen ut nihil inconsulto sanctissimo Romano Pontifice nouum, aut in ecclesia hætenus inusitatum decernatur: —

Decretum primum de Indulgentijs publicatum die quarta Decemb:
eiusdem seone et ultime sessionis s: scilicet Conc. Trident. 1563

I. Cum ligandi potestas conferendi indulgentias a Crō Dnō ecclesie concessa sit, atq; smōi potestate diuinitus sibi tradita antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: sacrosancta synodus Indulgentiarum usum Christiano populo maxime salutarem, et sacrorum Conciliorum auctoritate probatum in ecclā reuocandum esse docet et præcipit, eosq; anathemati damnat, qui aut inuiles esse asserunt: uel eas concedendi in ecclesie potestatem esse negant. in his tamen

concedendis moderationem iuxta uerorem et probatam in ecclesia con-
suetudinem adhiberi cupit, ne nimia facilitate ecclesiastica disci-
plina enervetur. Abusus uero qui in his uerepserunt, et quor-
um occasione insigne Soci Indulgentiarum nomen ab hereticis blas-
phematum emendatum, et correctis cupiens presentis Decreti gra-
uiter statuit pro his consequendis; unde fluxima in Christiano
populo abusu causa fluxit, esse omnino abolendos. Caeteros
uero qui ex superstitione, ignorantia, uereuerentia, aut alia
quomodocumque proueniunt, cum ob multiplices locorum et pro-
uinciarum, apud quas hi committantur corruptelas commode ne-
queant specialiter prohiberi mandat omnibus epis ut diligenter
quisque Smodi abusus ecclesie sue colligat, eosque in prima synodo
provinciali referat, ut aliorum quoque episcoporum sententia cognita, statim
ad summum Pontificem deferantur, cuius auctoritate et prudentia
quod uniuersali ecclesie expediret ei uidebitur, statuatur, ut
ita sanctarum indulgentiarum munus pie sancti et in corruptis
fidelibus dispensentur: -

Decretum secundum

- II. Insuper hortatur: synodus, et per sanctissimi Domini nostri ac sal-
uatoris aduentum Pastores omnes obtestatur, ut tanquam boni
liberis illa omnia, quae sancta Rom. ecclesia omnium ecclesiarum mater
et magistra statuit: necnon ea quae tam in Sacro Concilio, quam
alijs decernentis statuta sunt quibus cumque fidelibus sedulo com-
mendent, omni diligentia utantur, ut illis omnibus et Soci
praecipue sint obsequentes, quae ad mortificandam carnem con-
ducunt, ut ciborum delectus, et ieiunia, uel etiam quae faciunt
ad pietatem augendam, ut dierum festorum deuota et religiosa
celebratio admonentes populos crebro obedire praepositi

quos qui audiunt Deum remuneratorem audient: qui uero contemnant, Deum ipsum ultorem sentient

III. Sacrosancta synodus in secunda sessione sub s^{mo} P: nro Pio III celebrata de electis quibusdam Patribus commisit, ut de uarijs censuris ac fibris uel suspectis, uel perniciosis quid factu opus esset considerarent, atq; ad ipsam s: synodum referrent, audiens nura suu opus ab eis extremam manum impositam esse. nec tamen ab horum uarietas et multitudinem distincte et commode possit a s: synodo diiudicari: praecipit ut quid quid ab illis praestitum est s: Rom: Pont: exhibeatur, ut eius iudicio atq; aucto terminetur et euulgetur. Idemq; de Casibus a Patribus quibus illud mandatum fuerat, et de Missali, et Breuuario fieri mandat

III. Declarat s: synodus ^{ex loco} assignato, Oratoribus tam Ecclesiasticis, quam saecularibus in sedendo, incedendo, aut quibuscuq; alijs alibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse prauiudicium. sed omnia illorum et Imperatoris Regum, Rerum P: ac Principum suorum iura, et praerogatas illas et saluas esse, in eod: demq; statu permanere sicut ante praesens Conc. reperiabantur

V. Tanta fuit horum tempor: calamitas et haereticorum inueterata malitia, ut nihil tam clarum in fide nostra asserenda unq; fuerit aut tam certo statutum quod non suorum generis hoste suadente illi errore aliquo ~~non~~ contaminarentur. Capropter s: synodus id potissimum curauit ut praecipuos haereticorum nri temporis errores damnaret et anathematizaret et definiuit. Cumq; tandem tot episcopi ex uarijs Christiani orbis Proincijs

euocati sine magna gregis sibi commissa cura, et uniuersali periculo ab eccl^{is} abesse non possint. nec ulla spes restet Sacerdotes fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, et tandem expectatos sine amplius aduenturos. Ideo tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit. Superest sane ut Principes omnes, quod facit, in D^{no} moreat ad operam suam ita praestandam, ut quae ab ea decreta sunt ab haereticis deprauari, aut uiolari non permittant: sed ab S^{is} et omnibus deuot^o deuot^o recipiantur et fideliter obsequentur. Quod si in S^{is} recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua incidere que declarationem (quod non creditur) aut definitionem possident. prater alia remedia in Soc^o Conc^o in Statuta confidit s: synodus beatissimum Rom: Pont: curaturum ut uel euocatis ex illis praesertim Prouincijs, unde difficultas orta fuerit S^{is} quos eisdem negotio tractando uiderit expedire, uel etiam Concilij qualis celebratione si necessariu^m iudicauerit, uel uero diuina iuris ratione ei uisum fuerit prouincialium necessitatibus pro Dei gloria et ecclesiae tranquillitate consulat.

VI. Quoniam diuersis temporibus tam se: re: Paulo III. quam Julio III. multa in Soc^o sacro Concilio quoad dogmata ac morum reformationem statuta et definita sunt uult s: synodus ut illa rursus recitentur et legantur

VII. Ill^{mi} et Ill^{mi} R^{mi} Patres Placet ne uobis ut ad laudem dei Omnipotentis huic sacrae Oecumenicae synodo finis imponatur, et omnium et singulorum quae tam sub se: re: Paulo III. et Julio III. quam sub s^{mo} I. n. Pio III. Romanis Pontificibus in ea decreta et definita sunt confirmatio nomine s: huius synodi per Ill^{ca} sedes Legatos et praesidentes a Beatissimo Rom: Pont: petatur

Placet

Verba Ill^{mi} Legati ac Praesidentis Norroni

VIII. Placuit omnibus Patribus finem huic sacro Concilio imponi

Confirmationemq; a s.^{mo} D. n. Petri, tibus duntaxat exceptis
 qui eam confirmationem se non petere dixerunt. Ideoq; nos
 Apostolica sedis Legati, et Praesidentes eodem sacro Concilio finem
 imponimus. Confirmationem uero quam primum a s.^{mo} Dno pete-
 mus Vos autem Patres Ill.^{mi} et R.^{mi} post gratias Deo alias

+
 ITE IN PACE

Acclamations facta a Patribus more maiorum in
 fine Concilij

Beatissimo PIO PP. et Domino nro sancta et uniuersalis Ce-
 lesiae Pastore Pontifici, multi anni et aeterna memoria

R. Domine Deus sanctissimum Patrem diuissime Ecclae tuae conserva mul-
 tos annos

Beatissimorum sum: Pont.^m animabus Pauli vi. et Iulij vii. quorum
 aucte hoc sacrum generale Conc.^m inchoatum est pax a Dno, et
 aeterna gloria atq; felicitas in luce sanctorum

CAROLI Quinti Imperatoris et Ser.^{mo} Regum qui hoc uniuersale
 Conc.^m promouerunt, et protexerunt memoria in benedictione sit
 Amen.

Serenissimo Imp.^{ri} FERDINANDO semper Augusto Orthodoxo et
 pacifico et omnibus Regibus, Rebus P. et Principibus nris multi
 anni

R. Pium et Christianorum Imperatorem Dno conserva
 Imperator caelestis terrenos Reges rectae fidei conservatores cathodi-
 cae Rom. sedis Legatis et in hac synodo praesidentibus eorum mul-
 tis annis magne gratiae

R. Magne gratiae, Dominus retribuatur.
 Sanctissimis Epis uita et felix ad ecclias suas reditus

R. Praecombus ueritatis perpetuae memoriae orthodoxo senatui
 multos annos

Sacrosancta' oecumenica Tridentina synodus, eius fidem confitea-
mur, eius decreta semper seruemus

R. Semper confiteamur, semper seruemus

Omnes ita credimus, omnes idipsum sentimus, omnes consentientes et
amplectentes subscribimus. Hac est fides Petri. Hac est fides Petri
Hac est fides orthodoxorum

Op. Ita credimus, omnes idipsum sentimus, omnes consentientes

Ita credimus, ita sentimus, ita subscribimus. His Decretis unis
miserordia } digni reddamur misericordijs et gratia, prima et magni supremi
cerdotis Jesu Christi Dei, intercedente simul inuiolata Domina
sancta Deipara et omnibus sanctis

It. Fiat, fiat, Amen, amen

Anathema cunctis haereticis

R. Anathema

Vlt.^m decretum publicat, eadem die 4 Decemb: omnib; absolutis

Ill.^m Dni R.^m Pres

Præcipitur vobis sub pena excommunicationis ne quisq; uestrum
ab hac ciuitate Tridentina discedat anteq; ijs que in hac sacra
synodo decreta fuisse propria manu subscribat, aut per publicum
instrum entum approbet.